

-
5. *Харьковченко Є. А.* Київське християнство – поняття, суть, історичне значення / Є. А. Харьковченко // Гілея : науковий вісник. – 2013. – № 72. – С. 583-587. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_72_113.
 6. *Яроцький П.* Київське християнство: витоки українського православ'я і його сучасні проблеми / П. Яроцький // Українське православ'я у контексті вітчизняної історії та суспільних трансформацій : зб. наук. пр. – Тернопіль, 2014. – С. 84-91.

*В. Ю. Стеценко,
завідувач кафедри галузевих юридичних дисциплін
НПУ імені М. П. Драгоманова, доктор юридичних наук, професор;*

СУЧАСНІ МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В науці теорії держави і права прийнято виділяти наступні основні ознаки держави: територія, наявність публічної влади, суверенітет та населення. Зупинимося на останній. Населення, з правової точки зору, це сукупність людей, які можуть належити як до однієї, так і до різних націй та народностей. При цьому, більшість населення пов'язана з державою стійким правовим зв'язком – громадянством (підданством).

Таким чином, населення є однією з необхідних передумов виникнення та існування держави. Держави просто не може бути без населення. Однак сучасна Україна стикається з цілком реальною загрозою стрімкої втрати населення. Так, якщо на момент розпаду Радянського Союзу, у 1991 році чисельність населення становила близько 52 млн. осіб, то на 1 грудня 2018 року, за офіційними статистичними даними вона складає 42 млн. 72 тис. осіб [1]. Тобто, за 27 років втрата населення становить близько 10 млн. чоловік. Це приблизно 347000 осіб щороку. Ситуація є більш ніж загрозовою.

Крім того, не слід забувати, що Державна служба статистики України враховує громадян країни, які виїхали на заробітки за кордон, які фактично не проживають на території України і цілком ймовірно згодом залишаться в інших країнах на постійне проживання, як наявне населення.

Як бачимо, загроза стрімкої втрати населення не віртуальна, а цілком реальна і вимагає зосередження зусиль для якнайшвидшого її подолання.

Чим же зумовлене таке колосальне скорочення кількості населення?

По-перше, це природний спад населення в зв'язку з низькою народжуваністю. Кількість померлого населення протягом практично всього періоду незалежності країни перевищує кількість народжених. Тобто, народжуваність не забезпечує простого відтворення населення. Крім складної соціально-політичної та економічної ситуації в країні, яка впливає на низьку

народжуваність, на такий стан справ безпосередній вплив має і низький рівень медичного забезпечення населення.

Реалії сьогодення свідчать про значну кількість проблем, які мають місце в організаційно-правовому забезпеченні медичної галузі України. Видається, що ключовими з них можуть вважатись:

- відсутність чітко окресленої державної стратегії збереження та покращення здоров'я громадян України;

- невирішеність проблем правового характеру, що проявляються у відсутності необхідних законодавчих актів, положення яких регулюють суспільні відносини у певних напрямках медичної діяльності;

- залишковий принцип фінансування медичної галузі;

- відсутність страхових принципів організації надання медичної допомоги та її фінансового забезпечення.

По-друге, це міграційний рух. У зв'язку зі євроінтеграційними процесами, які набирають все більшу силу, цей фактор став мати переважаюче значення. Взагалі термін “міграція” походить від латинського слова “migratio”, що означає переміщення, переселення. Юридична енциклопедія дає наступне визначення: “Міграція населення – переміщення населення через кордони тих чи інших територій у межах однієї країни або з однієї країни в іншу зі зміною назавжди чи на тривалий час місця постійного проживання або з регулярним поверненням до нього” [2, с. 641]. В той час, як міграційні рухи визначають частіше як сукупність всіх територіальних переміщень населення, які, в кінцевому рахунку, визначають характер розселення, густоту, сезонну і маятникову рухливість населення.

Обсяги міграційних потоків у світі сьогодні набули глобального характеру, в цьому процесі бере участь переважна більшість країн, в нього включилися практично всі соціальні верстви населення. Чисельність зовнішніх мігрантів в даний час оцінюється приблизно в 175 млн. чоловік (3% загальної чисельності населення планети), а внутрішня міграція ще масштабніше – близько 1 млрд. чоловік (16% від загальної чисельності) [3]. І не останню роль тут грає Україна.

Одним з найбільш поширених є виділення видів міграції залежно від територіальних меж і спрямованості руху переселенців. На основі даного критерію виділяється зовнішня і внутрішня міграція населення.

Зовнішня міграція включає еміграцію та імміграцію. Еміграція (від лат. *emigro* - виселяюсь, переселяюсь) є переселення в іншу країну на постійне або тимчасове (на тривалий термін) проживання, в більшості випадків супроводжується зміною громадянства. Імміграція (від лат. *immigro* - вселяюся) – це в'їзд (вселення) в країну на постійне або тимчасове (як

правило, тривале) проживання громадян іншої країни, здебільшого з отриманням нового громадянства.

До внутрішньої міграції населення відносяться переміщення в межах однієї країни між адміністративними, економічними або географічними районами, населеними пунктами і т.п.

Безумовно, для держаних інтересів найважливіше значення має саме зовнішня міграція (міжнародна міграція).

Отже безумовно, явище міжнародної міграції, враховуючи реалії сьогодення, не могла обійти стороною і Україну. А складна політична, соціально-економічна обстановка, євроінтеграційні процеси, які зараз відбуваються в країні, ще більше стимулюють цей процес. Якщо подивитися на класифікацію, запропоновану ООН, то видно, що країна поставляє на “міжнародний ринок” всі п’ять категорій мігрантів. Українці їдуть на навчання, роботу, для утворення сім’ї, на постійне проживання та з гуманітарних міркувань.

Підсумовуючи сказане, для якнайскорішого призупинення процесу втрати населення, а в подальшому для забезпечення стабільного його приросту, необхідно зробити наступне:

1. Належне організаційне-правове та фінансове забезпечення медичної галузі.

2. Створення належним умов для отримання молоддю високоякісної, конкурентоздатної освіти з наступним працевлаштуванням.

3. Створення нових робочих місць, як логічний крок щодо розвитку економіки загалом.

4. Посилення інвестиційної привабливості країни.

5. Віднайдення “українського аналогу” положення конституції США 1787 року, де говориться про прагнення людини до щастя.

Л і т е р а т у р а :

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – Київ : “Укр. Енцикл.”, 2001. – Т. 3: К-М. – 2001. – С. 792.
3. Мировая Миграция в цифрах. База данных об иммигрантах в странах ОЭСР и странах не входящих в ОЭСР (ОЭСР ДЭСВ ООН), 2015 г., [электронный ресурс] – Режим доступа-URL: http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2015_Highlights.pdf. - С.1.).